

Studia Biblica Slovaca

Ročník 13

2021

Číslo 1

prednáškovú činnosť. Slovenskú biblickú vedu reálne pozdvihol na medzinárodnú úroveň. Významným prínosom prof. Heribana pre biblické vedy je *Príručný lexikón biblických vied*, 1992, ktorý bol preložený i do taliančiny s titulom *Dizionario terminologico-concettuale di scienze bibliche e ausiliarie*. Roma: LAS, 2005 a taktiež úvody k biblickým knihám, ktoré pripravil pre jednozväzkové vydanie katolíckeho prekladu Sväté písmo Starého a Nového zákona z roku 1995.

Jozef Jančovič

Rímskokatolícka Cyrilometodská bohoslovecká fakulta

Univerzita Komenského v Bratislave

Kapitulská 26

814 58 Bratislava

Za Jozefom Leščinským (16. 12. 1955 – 21. 3. 2021)

Vždy som sa pokúšal na rozličných miestach môjho života tak trocha netradične hovoriť o kresťanstve... Lebo kresťanstvo je pre mňa všeludský kultúrny faktor, ktorý zahŕňa v sebe veľa vecí... Kresťanstvo je totiž historická udalosť, keď sa Slovo telom stalo a Boh sa stal človekom.¹

Týmito a podobnými slovami, obdarovaný charizmou reči a písaného slova, sa prihovárал Jozef Leščinský rôznorodým slovenským poslucháčom, a to nielen v chrámoch východného Slovenska, ale aj v zadymených kaviarňach či univerzitných posluchárňach, aby, ako vravieval, „urobil z tradičného slovenského kresťana premýšľajúceho a hlboko kultúrneho veriaceho človeka“.

Oblúbenými prostriedkami, ktoré pri tom využíval, boli Biblia a literatúra. Vyznal sa v nich a vedel nimi majstrovsky „žonglovať“. Biblické state zaujímavo interpretoval voľnými citátmi a naráciami z literárnej klasiky. Často spomínal G. K. Chestertona, V. Huga, Ch. Péguyiho a mnohých iných. S velikánmi svetovej spisby vstupoval do kritického dialógu aj za pomoci Písma. K Biblii a literatúre mal blízko od detstva, ako aj v období kňazského a pedagogického účinkovania i v posledných dňoch života.

Jozef Leščinský sa narodil v roku 1955, pochádzal z obce Chmiňany pri Prešove. Za kňaza bol vysvätený v roku 1981 za Rožňavskú diecézu. V rokoch 1990 – 1993 absolvoval licenciátske štúdium biblickej teológie na Pápežskej Gregorovej

¹ LEŠČINSKÝ, Jozef: Súčasné kresťanstvo – medzi rutinou a prebudením, *Verbum* (1/2008), 1-4.

univerzite v Ríme. Bol jedným z prvých absolventov postgraduálneho teologického štúdia v Ríme, ktorý sa vrátil na Slovensko po páde socializmu, aby začal prednášať biblické disciplíny najprv v obnovenom Kňazskom seminári a na Teologickom inštitúte v Spišskej Kapitule a neskôr v Košiciach. Učebnice vydané Kňazským seminárom sv. Karola Boromejského *Proroci Izraela: Úvod do literatúry a spirituality biblických prorokov* (2007) a *Múdrost' v Izraeli* (2008) sú v printovej podobe spracovanými prednáškami s interdisciplinárnym presahom do filozofie, politiky, literatúry a umenia, ktorými nadchol pre štúdium biblických vied viacerých svojich študentov.

V rokoch 1996 – 1999 viedol Katolícke biblické dielo vo Svite. Popularizácia Svätého písma mu bola blízka. Od návratu z Ríma zrealizoval po Slovensku viacero pozvaných prednášok, vystúpení na rôznych fórach, na ktorých popularizoval biblickú kultúru. Priestorom na šírenie biblického posolstva bol i časopis pre kresťanskú kultúru *Verbum*, ktorého bol šéfredaktorom do roku 2015, ako aj obľúbená a viackrát vydaná zbierka esejí pod názvom *Perlový náhrdelník* (prvé vydanie v roku 2001). Pri príležitosti 60. výročia založenia vydavateľstva a časopisu *Verbum* napísal, „aby sme vždy rozpoznali Božie pôsobenie v dejinách, ako to robievali starozákonní proroci, a to aj mimo hraníc Cirkvi“².

V roku 2004 publikoval svoju dizertačnú prácu *Dynamická antropológia Biblie* a habilitačnú prácu *Rút*, obhájené na Katolíckej univerzite v Ružomberku. Obidve práce majú spoločnú črtu antropológického optimizmu, vlastnú aj charakteru jeho osobnosti. Za profesora bol menovaný v roku 2010 a až do dôchodku prednášal na Pedagogickej fakulte Katolíckej univerzity v Ružomberku. Medzi jeho najvýznamnejšie dielo patrí takmer 500-stranová publikácia *Hermeneutika: Krátky náčrt dejín interpretácie* (2013). V jej úvode sa vyjadril, že

nemá iný cieľ, než panoramatickým spôsobom nahliadnuť na spôsoby, akými sa v dejinách myslenia pristupovalo k výkladu slova v nespočetných náboženských, filozofických a literárnych textoch, k špecifikácii ich zmyslu a k interpretácii myslenia a života vôbec.³

Na konci Roka Božieho slova, dňa 30. 9. 2020, bol na Teologickej fakulte Katolíckej univerzity v Ružomberku, kde bol aj vedúcim Katedry histórie a biblických vied, na návrh Centra pre štúdium biblického a blízkovýchodného sveta v Košiciach ocenený pamätnou medailou. Udialo sa to počas medzinárodnej vedeckej konferencie pod názvom *Otváral nám Písma*. Tieto slova emauzských učeníkov

² LEŠČINSKÝ, Jozef: Šesťdesiat rokov od založenia Verbumu – vydavateľstva a časopisu pre kresťanskú kultúru, *Verbum* (2006/6), 9.

³ LEŠČINSKÝ, Jozef: *Hermeneutika. Krátky náčrt dejín interpretácie*, Ružomberok: VERBUM – Vydavateľstvo KU, 2013, 9.

(porov. Lk 24,32) dobre vystihujú aj vďačnosť mnohých ľudí, ktorým prof. Jozef Leščinský s nadšením *otváral Písma*.

*Róbert Lapko
Teologická fakulta v Košiciach
Katolícka univerzita v Ružomberku
Hlavná 79/89
040 01 Košice*

Analytická bibliografia ku Knihe Deuteronomium

Analytická bibliografia ku Knihe Deuteronomium (AnaBiDeut) je výsledkom dlhoročného spracovávanía informácií o odborných štúdiách ku Knihe Deuteronomium. Tvorcami analytickej bibliografie sú svetoznámi odborníci na Knihu Deuteronomium, prof. Norbert Lohfink, SJ a prof. Georg Braulik, OSB. Databáza je od marca 2021 voľne prístupná na internete prostredníctvom adresy: www.anabideut.biblica.sk/.

Samotné štatistické údaje naznačujú, že tu ide o monumentálne dielo. AnaBiDeut v čase jej uzavretia v októbri 2019 obsahovala 15 353 spracovaných vedeckých publikácií od 6715 autorov.

AnaBiDeut umožňuje rýchle hľadanie a exportovanie názvov výskumných štúdií o Knihe Deuteronomium. Okrem názvov publikácií databáza poskytuje aj nasledujúce údaje:

- biblické miesta súvisiace s názvom štúdie,
- kľúčové slová, ktoré štúdia spracováva,
- informácie o literárnom žánri štúdie (napr. komentár), o metóde (napr. textová kritika), o spracovávanej oblasti (napr. deuteronomické historické dielo).

AnaBiDeut umožňuje nájsť nielen názvy publikácií s uvedenými informáciami, ale aj hľadanie v opačnom procese. Vyhľadáva publikácie, vychádzajúc z biblických miest či zo spomenutých kategórií. Výsledky hľadania sa dajú zoradiť do zoznamu, tento exportovať a uložiť vo vlastnom počítači. Prirodzene je možné aj jednoduché hľadanie v prípade, že je známa iba časť názvu či len meno autora, alebo iba biblické miesto záujmu štúdia.

V enormnom počte zverejnených nových štúdií v posledných desaťročiach umožňuje AnaBiDeut rýchlu orientáciu a selekciu informácií nepostrádateľných pre